
Aan de orde is de behandeling van:

- **de planologische kernbeslissing Derde Nota Waddenzee (26431, nrs. 93 en 94).**

De **voorzitter**: Ik stel voor, de planologische kernbeslissing goed te keuren.

Daartoe wordt besloten.

De **voorzitter**: Aangezien de voorgenomen besluiten, de voorgenomen ministeriële regeling, de voorgenomen ontwerpbesluiten, de verschillende verdragen die ter stilzwijgende goedkeuring zijn voorgelegd, de algemene maatregel van bestuur die is voorgehangen en de voorgenomen tijdelijke regeling, de termijn is verstreken, stel ik vast, dat wat deze Kamer betreft aan uitdrukkelijke goedkeuring geen behoefte bestaat.

Het betreft de stukken met de nummers 27744, nr 23; 29259, nr. 32; 30352, nr. 2; 30691, nr. 1; 30695 (R1814), nr. 1; 30700, nr. 1; 30808 (R1815), nr. 1; 30812, nr. 1; 30813, nr. 1 herdruk, 30814, nr. 1; 30829, nr. 1; 30835, nr. 1 herdruk; 30836 (R1817), nr. 1; 30838, nr. 1 en 30858, nr. 1.

Aan de orde is de behandeling van:

- **het wetsvoorstel Wijziging van de Monumentenwet 1988 en enkele andere wetten ten behoeve van de archeologische monumentenzorg mede in verband met de implementatie van het Verdrag van Valletta (Wet op de archeologische monumentenzorg) (29259).**

De **voorzitter**: Ik heet de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap van harte welkom in deze Kamer.

De beraadslaging wordt geopend.

□

Mevrouw **Witte**man (PvdA): Voorzitter. Amsterdam, 6 december 2006, een debat over de canon. De minister van OCW richt zich via haar ambtenaar tot de culturele instellingen: "Cultuur heeft waarde in zichzelf, pure schoonheid, ontspanning, verbeelding en duiding van de wereld en onszelf. Uw opdracht is ons te laten zien wat niet vergeten mag worden, ons te raken met echte, tastbare getuigen uit het verleden. Juist die intrinsieke waarde is belangrijk voor een samenleving. De bindende werking van cultuur ligt in die waarde reeds besloten. De canon is een uitgelezen manier om uw waarden voor de samenleving concreet te tonen. De canon is een kans."

Wij beschikken sinds kort over een historische canon die ons uitzicht biedt op van waar wij komen, hoe het ons sindsdien is vergaan en hoe wij zo zijn geworden als wij zijn. Dat is mooi en ook belangrijk, zeker in een samenleving waarvan steeds meer culturen deel uitmaken. U en ik, wij vragen ons af hoe het komt dat wij een canon nodig hebben als breekijzer voor gesloten vensters.

Hoe komt het toch dat wij onze eigen geschiedenis niet meer kennen? Hoe komt het dat wij die blijkbaar niet belangrijk vinden? Deze vragen schoten door mijn hoofd bij de bestudering van het te implementeren Verdrag van Valletta dat geheel en al draait om de bescherming van ons verleden, het archeologisch erfgoed. Het is een

onmisbare en ook vaak de enige bron over het ontstaan en de begintijd van ons land en zijn vroegere bewoners. Als wij behalve op de hunebedden ooit een venster willen openen op Nederland in de vroege middeleeuwen, moeten wij snel zijn. Er is al ongehoord veel verloren gegaan.

Het Europees verdrag inzake de bescherming van het archeologisch erfgoed heeft een heel lange weg afgelegd van 16 januari 1992, toen het op Malta tot stand kwam, via de goedkeuringswet in 1998 tot vandaag, 19 december 2006. Al met al zijn er op 27 dagen na vijftien jaren voorbij gegaan. Dat is lang voor de sporen en scherven in eroderende bodems. Het is natuurlijk een nogal ingrijpende wetswijziging. Niet alleen de Monumentenwet moet immers worden aangepast, maar ook de Wet op de ruimtelijke ordening, de Wet milieubeheer en de Ontgrondingwet omdat het doel van deze wetswijziging is het archeologisch belang beter te verankeren in alle activiteiten die gevolgen hebben voor versterking van de bodem, zoals bouwen, MER-activiteiten en ontgronden. Dat kan echter de reden toch niet zijn? Wij hebben kort geleden nog mee mogen maken hoe schaamteloos snel wetten, ook gecompliceerde, door de Tweede en de Eerste Kamer konden worden gejaagd.

De PvdA-fractie zou graag nog enige kwesties aan de orde willen stellen. Deze betreffen het principe dat de verstoorder betaalt, het bewaren in situ en vooral de wetenschappelijke kwaliteitsbewaking. Wanneer bij bodemverstoringen het archeologische belang moet wijken voor andere belangen, komt de financiering van archeologisch onderzoek voor rekening van de verstoorder van de bodem, namelijk de gemeente of de projectontwikkelaar. Over artikel 6 van het Verdrag van Valletta, artikel 11 van de Monumentenwet, is in de loop der jaren ontzettend veel heibel geweest waarbij noties van eigen verantwoordelijkheid en solidariteit voortdurend van partij verwisselden.

"Voor een publiek belang hoef je toch niet te betalen?" "Kunnen wij niet een wettelijk omslagstelsel bedenken, hoofdelijk omslaan?" "Worden bouwprojecten niet onnodig uitgesteld zodat 's lands economie in gevaar komt?" "Je graaft op, dat is toch een goede zaak voor iedereen, en dan moet je ook nog zelf betalen. De bouwer zou geld toe moeten krijgen." Deze teksten hebben door de jaren heen geklonken in Kamers met hoofdletters en kamers met kleine letters. Gelukkig is de regering onverbiddelijk gebleven en wij prijzen haar daarom. De Handelingen lezen als dramatische teksten, tegengestelde belangen uitdrukkelijk die elkaar eigenlijk uitsluiten. Voeg daarbij als derde personage de regering met wanhopige teksten als: "Dit beginsel vormt het hart van het verdrag. Passen wij dit niet toe, dan kunnen wij het verdrag niet implementeren en dat kan niet want het is al in 1988 goedgekeurd." Hieruit rijst het beeld op van een regering als tragische held, onschuldig schuldig, zich in alle bochten wringend om het principe maar aan de man te brengen dat, als er rekening mee wordt gehouden in de begroting, er geen vertraging zal ontstaan, dat de kosten van een opgraving wel meevalen en dat een projectontwikkelaar die wel kan betalen, tot de opmerking dat het in ons rechtstelsel niet vanzelfsprekend is dat uitsluitend de overheid, in casu de belastingbetaler, betaalt voor zaken die van collectief belang zijn.

Vanwaar toch deze vertoning? Het gaat er toch om dat veroorzakers zich ervan bewust dienen te zijn dat